

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

UAB "Skrilis"

2026 m. Nr.

Vilniaus miesto savivaldybės
Merui

Kopija
Lietuvos Respublikos Seimo
Žmogaus teisių komiteto
pirmininkui

DĖL SEIMO KONTROLIERIAUS PAŽYMO PATEIKIMO (SKUNDO NR. 5D-2026/2.2-1056)

Siunčiama Seimo kontrolieriaus pažyma skundo Nr. 5D-2026/2.2-1056 byloje.
PRIDEDAMA. Seimo kontrolieriaus pažyma.

Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė

Seimo kontrolierius

Aleksandr Radčenko

Rita Janušauskienė, mob. +370 662 08 323, el. p. rita.janusauskiene@lrski.lt

Tel. (0 5) 266 8100
El. p. ombuds@lrski.lt
www.lrski.lt

Gedimino pr. 56
LT-01110 Vilnius
Lietuva

Elektroninio
pristatymo dėžutės
adresas 191759894

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL UAB „SKRILIS“ SKUNDO NR. 5D-2026/2.2-1056 PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2026 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierių įstaigoje 2026 m. birželio 22 d. gautas Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto persiųstas UAB „Skrilis“ (toliau – Pareiškėjas) skundas dėl Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2026 m. birželio 19 d. raštu Nr. A51-108670/26 pateikto atsakymo (toliau – Atsakymas), išnagrinėjus Pareiškėjo pranešimą (Savivaldybėje registruota 2026 m. birželio 6 d., reg. Nr. E286-121/26, toliau – Pranešimas) ir atsisakius pritarti muzikos grupės „Loud Fish“ (toliau – Grupė) pasirodymui (Koncertui) lauko kavinėje priešais pastatą Gedimino pr. 2A, Vilniuje dėl to, kad ši Grupė atlieka dainas rusų kalba (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad „Vilniaus miesto savivaldybės administracija atsisakė pritarti mūsų planuojamam koncertui viešojoje erdvėje. Atsisakymas buvo motyvuotas tuo, kad grupė atlieka dainas rusų kalba ir dėl to gali kilti neigiama visuomenės reakcija <...> Pačiame savivaldybės atsakyme nurodoma, kad rusų kalba Lietuvoje nėra draudžiama, tačiau koncertas vis tiek nebuvo suderintas vien dėl kalbos ir galimų kitų asmenų neigiamų nuomonių.“ (citatų kalba netaisyta).

3. Su Skundu pateiktas Savivaldybės Atsakymas, kuriame pažymėta, kad „atsižvelgiant į tebesitęsiantį Rusijos karą prieš Ukrainą, su tuo susijusias visuomenės nuotaikas ir jautrų geopolitinį kontekstą, renginiai rusų kalba sulaukia reikšmingo visuomenės dėmesio ir prieštarašimų“, taip pat kad Grupės pasirodymai anksčiau jau yra sukėlę neigiamą visuomenės reakciją, gauta gyventojų skundų, kuruose „išreikštas pasipriešinimas dėl šios grupės pasirodymų Vilniaus miesto viešosios erdvės“ (šios pažymos 1 priedas).

TYRIMO IŠVADOS

4. Seimo kontrolieriai 2026 m. liepos 8 d. raštu Nr. SE-1744 kreipėsi į Savivaldybę, prašydami paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2026 m. rugpjūčio 13 d. gautas Savivaldybės atsakymas Nr. 1D-2056 (2 priedas).

5. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Kultūros politikos pagrindų įstatyme (toliau – KPPĮ), Tautinių mažumų įstatyme, Vietos savivaldos įstatyme (toliau – VSĮ), Viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės), Tvarkymo ir švaros taisyklėse, patvirtintose Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 23 d. m. sprendimu Nr. 1-326 (toliau – Taisyklės), Renginių organizavimo komisijos nuostatuose, patvirtintuose Vilniaus miesto savivaldybės mero 2023 m. spalio 31 d. potvarkiu Nr. 22-204/23 (toliau – Nuostatai), pateikiamas pažymos 3 priede, o aktuali Konstitucinio Teismo jurisprudencija ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika pateikiama 4 priede.

6. Pareiškėjas skundžia Savivaldybės pareigūnų veiksmus, Atsakymu informavus apie priimtą sprendimą atsisakyti pritarti Grupės planuojamam Koncertui pasirinktoje viešojoje vietoje dėl galimos visuomenės neigiamos reakcijos Grupei atliekant dainas rusų kalba.

7. Skundo aplinkybių kontekste įvertinus teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką (3, 4 priedai), nustatyta:

7.1. Vietos savivaldos įstatymas nustato savarankiškas savivaldybių funkcijas, iš kurių nagrinėjamu atveju aktualios savivaldybių funkcijos, susijusios su dalyvavimu, bendradarbiavimu užtikrinant viešąją tvarką, kuriant ir įgyvendinant nusikaltimų prevencijos priemones, švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimu (VSĮ 6 straipsnio 34, 36 punktai).

Savivaldybės taryba, įgyvendindama VSĮ nustatytą išimtinę savivaldybės tarybos kompetenciją – tvirtinti taisykles, už kurių pažeidimą atsiranda administracinė atsakomybė, patvirtino Taisykles, kurios, be kita ko, nustato ir renginių organizavimo Savivaldybės teritorijoje tvarką.

Taisyklėmis nustatyta, kad renginių viešose vietose organizavimui turi būti gautas Savivaldybės leidimas, išskyrus Taisyklių 23, 24 ir 26 punktuose numatytus atvejus, kai leidimo renginiui nereikia. Tokiais atvejais, jeigu renginys atitinka minėtuose Taisyklių punktuose numatytas konkrečias sąlygas, taikoma supaprastinta renginių organizavimo tvarka, t. y. dėl renginio organizavimo turi būti nustatyta tvarka pateiktas pranešimas. Pranešimus apie renginius nagrinėja Savivaldybės administracijos įgaliotas padalinys – Viešosios tvarkos grupė.

Kitais, Taisyklių 23, 24 ir 26 punktuose nenumatytais atvejais renginio organizatorius privalo gauti leidimą organizuoti renginį, kurį privalo turėti ir rengdamasis renginiui bei viso renginio metu jo vietoje (Taisyklių 31 punktas). Prašymus nagrinėja Savivaldybės mero sudaryta Renginių derinimo komisija (toliau – Komisija).

Taisyklėse taip pat nustatytos visų renginių organizatorių prievolės bei papildomos prievolės išdavus leidimą organizuoti renginį (Taisyklių 41 – 48 punktai).

Savivaldybės tarybos pavedimu Savivaldybės meras yra patvirtinęs pranešimo apie organizuojamą renginį formą, prašymo leisti organizuoti renginį formą, Renginių derinimo komisijos nuostatus (Nuostatus).

Taigi, taisyklėse nustatyta dvejopa – pareikštinė ir leidiminė – renginių organizavimo tvarka, t. y. dėl renginio organizavimo Taisyklėse numatytais atvejais

asmenys pateikia Savivaldybei pranešimą apie organizuojamą renginį arba prašymą leisti organizuoti renginį. Šiame kontekste pažymėtina, kad *pareikštinė tvarka* iš esmės reiškia, kad teisės aktų (šiuo atveju – Taisyklių) numatytais atvejais renginius organizuojantiems asmenims nereikia išankstinio Savivaldybės leidimo, pakanka pateikti pranešimą dėl renginio ir, jeigu numatyta atitinkamame teisės akte, suderinamos jo sąlygos (vieta, laikas, organizavimo tvarka ir pan.); tokiu atveju, esminė sąlyga, kad asmuo galėtų veiksmingai pasinaudoti teise (laisve) organizuoti renginį, kaip taikų susibūrimą, yra to renginio teisėtumo prezumpcija. Pareikštinė tvarka laikytina paprastesne lyginant su leidimine.

Kaip minėta, Pranešimus apie organizuojamą renginį vadovaujantis Taisyklėmis nagrinėja Viešosios tvarkos grupė supaprastinta renginių organizavimo tvarka, t. y. suinteresuoto asmens kreipimasis (pranešimas) neperduodamas nagrinėti Komisijai ir nėra sprendžiama dėl leidimo renginiui išdavimo ar neišdavimo.

Pastebėtina, kad prašymų leisti organizuoti renginį nagrinėjimo ir leidimo renginiui suteikimo tvarka yra nustatyta Savivaldybės mero patvirtintuose Komisijos Nuostatuose, (Taisyklių 40, 41 punktai, Nuostatų 6 punktas), tačiau Savivaldybėje **gautų pranešimų apie organizuojamą renginį nagrinėjimo ir atsakymų į juos teikimo tvarka nėra reglamentuota nei Taisyklėse, nei Nuostatuose.**

7.2. Taisyklėse yra nustatyta, kad jos netaikomos renginiams, kurie organizuojami pagal Susirinkimų įstatymą, tačiau pastebėtina, kad Susirinkimų įstatymo ir Taisyklių nuostatomis reglamentuojami iš esmės panašaus pobūdžio teisiniai santykiai, kurie nagrinėjamu atveju yra susiję su konstitucinių asmens teisių – teisės į taikius susibūrimus (susirinkimus), taip pat saviraiškos, kūrybos laisvės – įgyvendinimu. Konstitucinių asmenų teisių ir laisvių tinkamas įgyvendinimas siejamas su tinkamu ir proporcingu skirtingų asmenų interesų derinimu. Pagrindinių asmens teisių ir laisvių ribojimai turi būti grindžiami tais pačiais konstituciniais kriterijais: ribojimai gali būti nustatyti tik įstatymu ir tik jeigu ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves, Konstitucijoje įtvirtintas vertybes ir konstituciškai svarbius tikslus (valstybės ar visuomenės saugumas, viešoji tvarka, žmonių sveikata ar dorovė arba kitos asmenų teisės ir laisvės), ir tik jeigu yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (4 priedas).

Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Atsižvelgus į tai, kad asmenų teisių ribojimai gali būti nustatyti tik įstatymu, asmenų teises ribojančios sąlygos negali būti nustatytos savivaldybės išleistame žemesnės galios teisės akte.

Todėl Savivaldybei, konkrečiu atveju vertinant renginio viešoje vietoje galimybes, tenka pareiga gerbti ir nepažeisti Konstitucijos ir įstatymų saugomų asmenų teisių ir laisvių, derinti savivaldybės bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesus, užtikrinti kultūros įvairovę, tarptautiškumą, savitumą (VSĮ 4 straipsnio 7 punktas, Kultūros politikos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 3, 6, 8 punktai, Tautinių mažumų įstatymo 3 straipsnio 1, 2 punktai), o derinant renginio organizavimo galimybes būtina išsiaiškinti, ar nebus pakenkta valstybės arba visuomenės saugumui, žmonių sveikatai ar dorovei, nebus pažeista viešoji tvarka, kitų asmenų teisės ir laisvės.

7.3. LVAT yra išaiškinęs, kad „priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti

veikiama paisant Konstitucijoje įtvirtinto principo, kuris atkartojamas ir VAĮ, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“.

8. Įvertinus Skunde nurodytas ir šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, aktualų teisinį reglamentavimą (3 priedas), teismų praktiką (4 priedas), pažymėtina, kad, kaip minėta, Savivaldybė 2026 m. birželio 6 d. gavo Pareiškėjo Pranešimą apie 2026 m. birželio 26 d. 19-22 val. lauko kavinėje priešais pastatą Gedimino pr. 2A, Vilniuje planuojamą Grupės renginį – Koncertą. Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos grupė Pareiškėjui pateikė 2026 m. birželio 19 d. Atsakymą (pažymos 1 priedas), kuriuo informavo, jog Grupės Koncertui nepritariama.

Įvertinus Viešosios tvarkos grupės Atsakymo turinį matyti, kad juo informuojama apie Savivaldybės administracijos nepritarimą Grupės Koncerto organizavimui, kuris iš esmės reiškia sprendimą neleisti organizuoti Koncerto, siekiant „išvengti galimų konfliktinių situacijų ir neigiamos visuomenės reakcijos ar pasipriešinimo“ dėl to, kad Grupė kai kurias dainas atlieka rusų kalba.

8.1. Kaip minėta, Taisyklėse pranešimų apie organizuojamą renginį nagrinėjimo ir atsakymų pagal pranešimą dėl organizuojamo renginio asmenims teikimo tvarka nenurodyta, todėl nėra aišku, kaip turi būti nagrinėjamas asmens pranešimas apie organizuojamą renginį. Šiuo atveju nėra aišku, kokia tvarka Viešosios tvarkos grupė (Viešosios tvarkos grupės patarėjas) vertino Pareiškėjo Pranešimą, priimdama sprendimą nepritarti Pranešime nurodytam renginiui, apie kurį nurodė Atsakyme. Šio tyrimo metu negauta informacijos, kad Pareiškėjo kreipimasis (Pranešimas) būtų buvęs perduotas nagrinėti Komisijai, kuri yra įgaliota Nuostatų nustatyta tvarka nagrinėti gautus prašymus ir priimti sprendimus leisti ar neleisti organizuoti renginį.

Pastebėtina, kad Komisija, nagrinėdama prašymą leisti organizuoti renginį ir sprenddama dėl leidimo numatomam renginiui išdavimo ar neišdavimo, su renginio organizatoriumi, prireikus, aptaria numatomo renginio aplinkybes, sąlygas, galimas papildomas priemones švarai, viešajai tvarkai renginio metu užtikrinti, kitus renginio organizatoriaus įpareigojimus ir pan. (Taisyklių 40, 41 punktai, Nuostatų 6, 12-14 punktai). Šio tyrimo metu negauta informacijos, kad su Pareiškėju būtų aptartos numatomo renginio sąlygos, kurioms esant būtų galima pritarti (t. y. suderinti, leisti) numatomą Grupės Koncertą, negauta informacijos ir apie tai, kad leidimo išdavimo ar neišdavimo klausimas būtų svarstytas Komisijoje.

Vadinasi, nors Taisyklėse ir yra nustatyta supaprastinta (pareikštinė) renginių organizavimo tvarka, tačiau, nesant aiškaus teisinio reglamentavimo, kaip nagrinėjami pareiškimai dėl renginio organizavimo, Savivaldybės taikoma praktika iš esmės atitiko leidiminę, ir nagrinėjamu atveju – net neapsvarsčius jo organizavimo galimybių (sąlygų) su Pareiškėju, be kita ko, nesudarius galimybės Pareiškėjui paaiškinti renginio aplinkybių – buvo netgi griežtesnė, nei nagrinėjant prašymus leisti organizuoti renginį (4 priedas).

8.2. Savivaldybės Atsakymas laikytinas individualiu administraciniu sprendimu, todėl jis turi atitikti bendruosius VAĮ nustatytus gero viešojo administravimo ir vietos savivaldos principus, kylančius iš konstitucinio principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, be kita ko, teisės aktuose nustatytus reikalavimus dėl jo teisėtumo, išsamumo ir pagrįstumo. Savivaldybės atsakyme Pareiškėjui, be kita ko, turėjo būti nurodyti

Savivaldybės sprendimo teisinis ir faktinis pagrindai ir kitos jam įtakos turėjusios aplinkybės, t. y. administracinio sprendimo motyvai, apskundimo tvarka. LVAT yra išaiškinęs, kad „VAĮ [...] nuostatos įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas [...]“. (4 priedas).

Šio skundo nagrinėjimo kontekste taip pat primintina, kad žmogaus teisių ir laisvių ribojimas (atsisakius pritarti Grupės Koncerto organizavimui, buvo galimai apribota Pareiškėjo saviraiškos ir kultūros sklaidos laisvė, taip pat teisė burtis į taikius susirinkimus) galimas tik, jeigu tai yra būtina demokratinėje visuomenėje, jais nepaneigiama teisės esmė ir ribojimai yra proporcingi siekiamam tikslui. Pažymėtina ir tai, kad sprendžiant dėl asmens teisių ir laisvių ribojimo, jų išimtys turi būti aiškinamos siaurai, ribojimų būtinybė tinkamai įrodyta, o institucijos turi grįsti savo sprendimus priimtinu reikšmingų faktų įvertinimu (*Kudrevičius prieš Lietuvą*, Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – ir EŽTT) Didžiosios kolegijos 2015 m. spalio 15 d. sprendimas (peticijos Nr. 37553/05), 143 p., *Rodina ir Borisova prieš Latviją*, EŽTT 2025 m. liepos 10 d. sprendimas (peticijos Nr. 2623/16 ir 2299/16), 101-101 p.).

8.2.1. Iš Atsakymo (1 priedas) matyti, kad nepritarimas Grupės Koncertui grindžiamas Taisyklių 24.17 punkto nuostata, kad „leidimo organizuoti renginį viešojoje vietoje nereikia, jei renginio organizatorius Taisyklių nustatyta tvarka pateikia pranešimą ir renginio metu „nekils riaušės arba toks renginys pagal savo pobūdį nesukels neigiamos visuomenės reakcijos ar pasipriešinimo“, taip pat nurodyta turima informacija apie neigiamą visuomenės reakciją į ankstesnius Grupės pasirodymus, ir Atsakymo apskundimo tvarka. Taigi, iš Atsakymo spręstina, kad, Savivaldybės administracijos nuomone, organizuojamas Grupės Koncertas neatitiko Taisyklių 24.17 punkto sąlygų, t. y. dėl gautos informacija apie neigiamą visuomenės reakciją ir pasipriešinimą dėl ankstesnių Grupės pasirodymų rusų kalba buvo nuspręsta, kad yra rizika, jog ir šįkart Grupės pasirodymas sukels neigiamą visuomenės reakciją ar pasipriešinimą.

Atliekant tyrimą pateiktuose paaiškinimuose Savivaldybė nurodė, jog priimdama tokį sprendimą vadovavosi Vietos savivaldos įstatyme nustatytos savivaldybių funkcijos dalyvauti ir bendradarbiauti užtikrinant viešąją tvarką bei užtikrinti švarą ir tvarką viešosiose vietose vykdymu (2 priedo 2.10 punktas). Iš Savivaldybės pateiktos informacijos taip pat matyti, kad Savivaldybė neturėjo informacijos, kad ankstesniuose Grupės pasirodymuose būtų fiksuota kokių nors viešosios tvarkos pažeidimų (2 priedo 2.8 punktas) ir sprendė apie „neigiamą visuomenės reakciją“ tik iš kelių gautų skundų, pranešimų, kuriuose „buvo išreikštas pasipriešinimas dėl šios grupės“ ankstesnių pasirodymų Vilniaus miesto viešosios erdvės, taip pat iš viešojoje erdvėje esančių žiniasklaidos straipsnių ir reakcijų socialiniuose tinkluose (pateiktos jų nuorodos, 2 priedo 3.3, 3.4 punktai).

8.2.2. Sprendžiant dėl Savivaldybės pateikto Atsakymo pareiškėjui aktuali nacionalinių ir supranacionalinių teismų jurisprudencija, aiškinanti saviraiškos laisvės, kultūros sklaidos laisvės, susirinkimų laisvės ribas.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „kūrybos laisvė (kaip ir saviraiškos laisvė apskritai) yra neatskiriama susijusi ir su Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtinta žmogaus teise turėti savo įsitikinimus bei juos laisvai reikšti (įsitikinimų bei jų raiškos laisvė). Konstitucinė kiekvieno žmogaus kūrybos laisvė (apimanti kūrybos proceso laisvę

ir kūrybos sklaidos laisvę), kaip jo prigimtinė laisvė, suponuoja kiekvieno žmogaus teisę nekliudomai realizuoti savo kūrybines galias, gebėjimus [...] kūrybos laisvė yra pliuralizmo visuomenėje, visuomenės gyvenimo turiningumo ir įvairovės sąlyga“ (4 priedas).

Europos Žmogaus Teisių Teismas, aiškindamas Konvencijos 10 straipsnį, kuriuo garantuojama saviraiškos laisvė, yra pažymėjęs, kad tai vienas esminių demokratinės visuomenės pagrindų ir viena esminių sąlygų visuomenės vystymuisi ir kiekvieno individo savirealizacijai. Ši laisvė apima ne tik idėjas, kurios priimamos palankiai ar abejingai, bet ir tas, kurios „įžeidžia, šokiruoja ar trikdo“; institucijos, taikančios saviraiškos laisvės ribojimus, turi remtis priimtinu reikšmingų faktų įvertinimu, vertinti ir pasisakymų turinį, ir kontekstą (*Karataş prieš Turkiją*, EŽTT Didžiosios kolegijos 1999 m. liepos 8 d. sprendimas (peticijos Nr. 23168/94), 48 p.). Konvencijos 10 straipsnis suponuoja valstybės pareigą nepagrįstai nesikėsinti į laisvę tų, kurie atlieka, platina ar eksponuoja meno kūrinius; be to, ši nuostata saugo ne tik turinį, bet ir formą, kuria idėjos perteikiamos (par. Karatas 49).

Saviraiškos laisvės ribojimai, net ir tada, kai naudojami šokiruojantys išsireiškimai ar institucijai nepriimtinas požiūris, išskyrus tuos atvejus, kai kurstoma smurtauti ar pasisakoma prieš demokratijos principus, suvaržo pačią demokratiją ir dažnai jai pakenkia (*Rodina ir Borisova prieš Latviją*, 103 p.). Iš EŽTT jurisprudencijos seka, kad kiekvieną kartą taikant žmogaus teisių ir laisvių ribojimus demokratijos saugojimo tikslais privaloma kruopščiai įvertinti taikomos priemonės apimtį ir pasekmes bei laikytis proporcingumo principo (be kitų, *Ždanoka prieš Latvia*, EŽTT Didžiosios kolegijos 2006 m. kovo 16 d. sprendimas (peticijos Nr. 58278/00), 98-100 p.).

EŽTT yra konstatavęs ir tai, kad mažumos teisių įgyvendinimas negali priklausyti nuo to, ar jos priimtinos daugumai, antraip mažumų teisės, be kita ko, susirinkimų, saviraiškos laisvė, taptų „teorinėmis, o ne praktinėmis ir veiksmingomis“ (*Barankevich prieš Rusiją*, EŽTT 2007 m. liepos 26 d. sprendimas (peticijos Nr. 10519/03), 31 p.). Priklausymo mažumai sąmonė, mažumos kultūros išsaugojimas ir plėtojimas ar mažumos teisių gynimas negali būti laikomi grėsme demokratinei visuomenei, net jei gali sukelti įtampą; įtampa yra neišvengiama pliuralizmo pasekmė; institucijų vaidmuo yra ne pašalinti įtampos priežastį naikinant pliuralizmą, o užtikrinti, kad nesutariančios grupės viena kitą toleruotų (*Zdanov ir kiti prieš Rusiją*, EŽTT 2019 m. liepos 16 d. sprendimas (peticijos Nr. 12200/08, 35949/11 ir 58282/12), 163 p.). Esminis kriterijus apribojimams taikyti yra kurstymas smurtauti arba neapykantos kalba, o ne tam tikri tapatybės žymenys (*Ulusoy prieš Turkiją*, EŽTT 2007 m. liepos 31 d. sprendimas (peticijos Nr. 52709/99), 48 p.).

Be to, EŽTT yra pažymėjęs ir tai, kad „visuomenės saugumo“ argumentas turi būti aiškinamas siaurai, neužtenka remtis hipotetiniais svarstymais (*Stoll prieš Šveicariją*, EŽTT Didžiosios kolegijos 2007 m. gruodžio 7 d. sprendimas (peticijos Nr. 69698/01), 54 p., *Ždanov ir kiti prieš Rusiją*, 156 p.). Keliamos grėsmės viešai tvarkai ir saugumui vertinimas negali būti vien paviršutiniškas ar teorinis, jis turi būti grindžiamas konkrečiomis aplinkybėmis (*Rodina ir Borisova prieš Latviją*, 121 p.).

LVAT praktikoje (4 priedas) yra taip pat pažymėta, kad „demokratija nereiškia paprasčiausio daugumos požiūrio viešpatavimo, t. y. turi būti pasiekta pusiausvyra, užtikrinanti teisingą ir tinkamą mažumų traktavimą ir neleidžiantis piktnaudžiauti dominuojančia pozicija [...]; garantuodama demokratinį pliuralizmą valstybė turi pozityvias pareigas užtikrinti veiksmingą naudojamąsi taikių susirinkimų teise taip pat ir asmenims,

turintiems nepopuliarias pažiūras ar priklausantiems mažumoms [...]“ (LVAT 2013 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-2475-13); „asmens teisė naudotis susirinkimų laisve nesibaigia vien dėl atsitiktinio smurto ar kitokių neteisėtų kitų asmenų veiksmų, jei asmens ketinimai ir elgesys išlieka taikūs <...>. Priešingu atveju būtų paneigta pati teisė į susirinkimų laisvę, o jos įgyvendinimas taptų neįmanomas“, „įgyvendinant susirinkimų laisvę valstybei kyla ne tik negatyvi pareiga netrukdyti šios laisvės praktiniam įgyvendinimui, tačiau ir pozityvi pareiga užtikrinti realią galimybę pasinaudoti šia laisve. Ši valstybės pareiga ypač svarbi nepopuliarių pažiūrų ar priklausantiems mažumoms asmenims, nes jie yra labiau pažeidžiami.“ (LVAT 2013 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-2475-13).

Teismų praktikoje pažymėta ir tai, kad „nei hipotetinė viešosios tvarkos pažeidimo rizika, nei visuomenės priešiško buvimas nėra teisėti pagrindai riboti teisę į susirinkimo laisvę [...]. Numatoma saugomoms vertybėms galinti kilti grėsmė turi būti reali, paremta motyvuotomis faktinėmis išvadomis, jos egzistavimą ir dydį privalo įrodyti susirinkimo laisvę ribojantis subjektas“ (4 priedas).

8.2.3. Nei Atsakyme, nei šio tyrimo metu pateiktuose paaiškinimuose Savivaldybė nenurodė konkrečių duomenų, patvirtinančių, kad pačios Grupės veikla (pasirodymais, dainomis, jų turiniu, Grupės narių pasisakymais) iš tiesų buvo pažeistos (ar galėtų būti pažeidžiamos) Konstitucijos ir įstatymų saugomos vertybės, taip pat kad kiltų reali grėsmė sutrikdyti viešąją tvarką, arba kad renginio organizatorius Grupės pasirodymų metu nevykdytų ar netinkamai vykdytų kitas jam priklausančias pareigas, nustatytas Taisyklėse ir (arba) nurodytas jam išduotame leidime. Įvertinus Savivaldybės atsisakymą nepritarii Grupės Koncertui viešoje vietoje vien tuo pagrindu, jog kai kurios dainos bus atliekamos rusų kalba, dėl ko preziumuota, kad gali kilti neigiama visuomenės reakcija ir pasipriešinimas, pažymėtina, kad iš Savivaldybės Atsakymo ir pateiktų paaiškinimų nematyti, jog ji būtų vertinusi kokias nors kitas konkrečias faktines Koncerto organizavimo aplinkybes, taip pat Pareiškėjo konkrečius pareiškimus ar elgesį, kuriais būtų išreikštas palankumas priešiška valstybei ar jos vykdomai politikai. Savivaldybė nenustatė ir to, jog atliekant pasirinktus kūrinius būtų pasisakoma prieš demokratines vertybes, demokratinę santvarką ar kitaip keliama grėsmė viešajai tvarkai ar saugumui ankstesnių pasirodymų metu.

8.2.4. Kaip minėta, nepritarimas Koncerto rengimui grindžiamas išimtinai tuo, kad kai kurios dainos atliekamos rusų kalba. Sutiktina su tuo, kad, kaip paaiškino Savivaldybė (1 priedas, 2 priedo 2.5, 2.9 punktai), atsižvelgiant į tebesitęsiantį Rusijos karą prieš Ukrainą, su tuo susijusias visuomenės nuotaikas ir jautrų geopolitinį kontekstą, renginiai rusų kalba gali sulaukti reikšmingesnio dalies visuomenės dėmesio ir prieštaravimų, gali kilti įtampų rizika. Tačiau pažymėtina, kad rusų kalba laikoma tautinių mažumų kalba, jos vartojimas ne tik nėra draudžiamas, bet kaip tik pagal Konstitucijos 29 straipsnio 2 dalį draudžiamas diskriminavimas kalbos pagrindu. Šiuo aspektu aktualios ir Tautinių mažumų įstatymo nuostatos, įtvirtinančios kiekvieno tautinei mažumai priklausančio asmens teisę laisvai ir nevaržomai, privačiai ir viešai, žodžiu ir raštu vartoti savo kalbą.

Būtent valdžios institucijos (taip pat savivaldybės) yra įpareigosotos užtikrinti asmens teisę vartoti savo pasirinktą (pvz. tautinės mažumos) kalbą, taip pat teisę į saviraiškos laisvę, teisę į taikius susibūrimus (renginius) ir tų asmenų, kurie turi nepopuliarias pažiūras ar priklauso mažumoms (3 priedo 1, 2 punktai, 4 priedas). Tad būtent savivaldybė privalėjo imtis vienos iš jos turimų savarankiškųjų funkcijų, t. y. viešosios

tvarkos palaikymo ir gyventojų saugumo užtikrinimo savivaldybės teritorijoje (6 str. 34 d.), siekdama sudaryti sąlygas neriboti asmenų teisių ir laisvių labiau nei yra būtina. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad Savivaldybė nenurodė, kad būtų imtasi kokių nors priemonių dėl numatomo renginio – Grupės koncerto įvykimo (pvz., kad su renginio organizatoriumi Pareiškėju būtų apsvarstytos, derinamos realios Grupės Koncerto galimybės, renginio sąlygos), siekiant išvengti galimos įtampos.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad Pareiškėjo Pranešime apie organizuojamą renginį – Grupės Koncertą, buvo nurodyta, kad Grupės pasirodymai vyksta įvairiomis kalbomis, o Koncerto metu buvo „Planuojama dainuoti ne tik rusų ir lietuvių, bet ir lenkų, ukrainiečių, baltarusių grupių ir atlikėjų, nepritariančių karui repertuarą“. Nors Savivaldybės teigimu „rusų kalba buvo tik viena iš vertintų aplinkybių“, tačiau Atsakyme Pareiškėjui bei šio tyrimo metu pateiktuose paaiškinimuose Savivaldybė nenurodė, kad vertindama Pranešimą ir sprenddama dėl numatomo Grupės Koncerto būtų vertinusi Grupės atliekamą repertuarą (dainas įvairiomis kalbomis ar (ir) dainų turinį) ar kitas reikšmingas aplinkybes. Taigi, Savivaldybei įvertinus, kad „neigiama gyventojų reakcija pasireiškė į ankstesnius Grupės pasirodymus, kurių metu buvo atliekamos dainos rusų kalba“ (1 priedas, 2 priedo 2.5, 2.9, 2.11 punktai) ir būtent tuo motyvavus nepritarimą numatomam Grupės Koncertui, pagrįstai galima manyti, kad Savivaldybė siekė riboti būtent rusų (tautinės mažumos) kalbos vartojimą viešose vietose, kartu tuo apribodama ir Pareiškėjo teisę į saviraišką.

8.2.5. Įvertinus Savivaldybės nurodytų pranešimų, skundų, straipsnių turinį, nustatyta, kad juose nurodoma ir tai, kad Grupės pasirodymai sulaukė taip pat ir kai kurių gyventojų palaikymo. Nei Atsakyme, nei tyrimo metu pateiktuose paaiškinimuose Savivaldybė nenurodė, kodėl vertinant Pareiškėjo Pranešimą dėl numatomo Grupės Koncerto buvo atsižvelgta tik į kai kurių asmenų neigiamus atsiliepimus apie Grupę, ir kodėl neatsižvelgta į informaciją apie išreikštą Grupės palaikymą. Be to, Savivaldybė sprenddama dėl pritarimo ar nepritarimo Koncertui, turėjo įvertinti ne tik išreikštą dalies visuomenės (kai kurių gyventojų) neigiamą reakciją į Grupės pasirodymus, bet ir tokios neigiamos reakcijos priežastis, bei tai, ar ši aplinkybė sudaro pakankamą pagrindą nepritarti numatomam renginiui.

Taigi darytina išvada, kad visuomenės nuomonė, reakcija Grupės pasirodymų atžvilgiu nėra vieninga, o Savivaldybės pateikti paaiškinimai suponuoja, kad nepritarimas Koncerto organizavimui buvo grindžiamas teorinėmis prielaidomis, o ne konkrečių aplinkybių vertinimu.

8.2.6. Savivaldybė Atsakyme Pareiškėjui pasiūlė Grupės pasirodymus organizuoti uždaroje patalpoje, tačiau tokiam siūlymui pagrįsti Atsakyme nenurodė nei įstatymo, nei Taisyklių nuostatų, susijusių su organizuojamo renginio vietos parinkimu, o paminėjusi tik gautą informaciją apie kai kurių asmenų neigiamą reakciją į Grupės dainas nenurodė kitų aplinkybių ar sąlygų, dėl kurių Grupės Koncertas negalėtų vykti pasirinktoje ir su Savivaldybe jau suderintoje vietoje.

8.2.7. Apibendrinant konstatuotina, kad Savivaldybė, neįvertinusi visų su Koncerto rengimu susijusių aplinkybių, nepateikusi argumentų, kad Grupės dainomis būtų kurstoma neapykanta ar jose vartojama neapykantos kalba, neįvertinusi dainų turinio (kuriuo, be kita ko, gali būti nepritariama Rusijos karui prieš Ukrainą), viso repertuaro (kitos dainos atliekamos ukrainiečių ar kitomis kalbomis) ar Grupės pažiūrų apskritai (pasirinkimo atlikti agresijai nepritariančių atlikėjų dainas), sprendimą nepritarti Grupės

Koncertui priėmė vien tik pagal tam tikrą žymenį, t. y. Grupės kai kuriose dainose vartojamą rusų kalbą (kaip vieną iš atliekamų kūrinių kalbų). Savo nepritarimu Koncerto surengimui apribodama Pareiškėjo saviraiškos ir kūrybos laisvę, teisę vartoti tautinės mažumos kalbą ir neleidusi taikaus susibūrimo, Savivaldybė Atsisakymo nepagrindė konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis, nevertino viso konteksto, tinkamai neargumentavo sprendimu nustatytų ribojimų būtinybės ir nepakankamai motyvavo grėsmės, kad kils neigiama visuomenės reakcija ir pasipriešinimas, lygio vertinimą, be to, neieškojo galimybių renginiui įvykti, pvz., aptardama galimas Koncerto organizavimo sąlygas. Savivaldybės Atsakymo (sprendimo) motyvavimas vien VSĮ nurodytos savivaldybių funkcijos (viešosios tvarkos užtikrinimo, teisės aktų pažeidimų prevencijos) vykdymu bei siekiu išvengti konfliktinių situacijų, **nėra pakankami**, ypač atsižvelgiant į tai, kad būtent Savivaldybei kyla pareiga užtikrinti viešosios tvarkos palaikymą taikių susibūrimų metu ar asmenims, priklausantiems tautinėms mažumoms, pasirenkant vartoti savo kalbą.

Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės sprendimas nepritarti Koncerto organizavimui laikytinas ne tik nepakankamai motyvuotu ir neišsamiu, taigi neatitinkančiu gero viešo administravimo principo, bet neproporcingai apribojusi Pareiškėjo saviraiškos, be kita ko, kultūros sklaidos, laisvę, teisę vartoti pasirinktą kalbą, teisę organizuoti taikius susibūrimus.

8.3. Šio skundo tyrimo kontekste pažymėtina ir tai, kad Savivaldybės, vykdydamos joms įstatymų pavestas funkcijas (šiuo atveju – dėl viešosios tvarkos užtikrinimo, nusikaltimų prevencijos) gali nustatyti skirtingas tvarkas, taisykles įvairaus pobūdžio renginių (susibūrimų) organizavimui, tačiau savivaldybės nustatytoji tvarka, kuria bus gyvendinamos konstitucinės asmenų teisės (pvz. į taikius susirinkimus, saviraiškos (įskaitant kūrybos sklaidos ar pan.), neturi prieštarauti įstatymu nustatytam teisiniam reguliavimui, ir negali nustatyti daugiau šių teisių ribojimų, nei numatyta įstatyme.

Pažymėtina, kad LVAT laikosi nuomonės (pvz. LVAT 2026 m. birželio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-811-1188/2026), kad tuo atveju, kai atitinkamus teisinius santykius reguliuojančiame įstatyme nėra nustatyta aiškių konkrečios Konstitucijos garantuojamos asmens teisės ribojimo pagrindų, kriterijų, prioritetas tenka ne savivaldybės veiklos savarankiškumui, įtvirtinant tokį kriterijų savo diskreciniu pasirinkimu, bet konstitucijos garantuojamų asmens teisių apsaugai. Atsižvelgus į tai, kad, kaip ne kartą yra pabrėžęs Konstitucinis Teismas, asmenų teisių ribojimai gali būti nustatyti tik įstatymu, asmenų teises ribojančios sąlygos negali būti nustatytos savivaldybės išleistame žemesnės galios teisės akte. Vadinasi, Savivaldybės tvirtinamomis Taisyklėmis negali būti nustatyti tokie ribojimai, kurie nekyla iš įstatymo.

Kaip minėta, Taisyklių 24.17 punkte numatyti atvejai (sąlygos, aplinkybės), kuomet renginio negalima organizuoti pareikštine tvarka, t. y. dėl renginio pateikus Pranešimą bent prieš 3 dienas; panašiai ir Komisija, sprendžianti dėl leidimo renginiui išdavimo, gali nepritarti organizuojamam renginiui, jei dėl renginio kiltų riaušės arba toks renginys pagal savo pobūdį sukeltų neigiamą visuomenės reakciją ar pasipriešinimą (Nuostatų 9.2.4 punktas). Tačiau nei Taisyklėse, nei Nuostatuose nenurodoma, kaip, kuo remiantis turėtų būti nustatoma ir įvertinama, ar renginys sukels neigiamą visuomenės reakciją ar pasipriešinimą. Seimo kontrolierių nuomone, tokiomis Taisyklių ir Nuostatų abstrakčiomis nuostatomis yra sudarytos galimybės nepagrįstai riboti asmenų konstitucines teises ir laisves.

Kartu pastebėtina, kad „neigiama visuomenės reakcija ar pasipriešinimas“ ne visuomet gali būti sietini su Konstitucijoje numatytų ir saugomų vertybių (pvz. valstybės ar visuomenės saugumo, viešosios tvarkos, žmonių sveikatos ar dorovės arba kitų asmenų teisių ir laisvių) pažeidimu, dėl kurio būtų pagrindas riboti konstitucines žmogaus teises ir laisves (šiuo atveju – asmens teisę į taikų susibūrimą (renginį) arba kūrybos sklaidos laisvę, arba teisę atlikti dainas tautinės mažumos kalba, ir pan.), todėl kiekvienu atveju būtent Savivaldybei tenka pareiga nustatyti, ar Taisyklių 24.17 punkto ar Nuostatų 9.2.4 punkto sąlyga (aplinkybė) iš tiesų egzistuoja, ar ji dar egzistuos konkrečiam numatomam renginio metu, ir pagrįsti, jog ši sąlyga (aplinkybė) sudaro pakankamą pagrindą nepritarti numatomam renginiui.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, būtų tikslinga detalizuoti Taisyklių 24.17 punkto ir Nuostatų 9.2.4 punkto atvejų nustatymo, vertinimo tvarką, nustatyti požymius ar kriterijus, pagal kuriuos būtų galima pagrįsti nurodytų atvejų (sąlygų, aplinkybių) taikymą konkrečiam numatomam organizuoti renginiui, kai jam nepritariama. Kitu atveju, Taisyklėse ir Nuostatuose nurodyti atvejai gali būti traktuojami, kaip papildomi, įstatymuose nenurodyti žmogaus teisių ar laisvių ribojimai.

Pažymėtina ir tai, kad, kaip minėta, iš EŽTT jurisprudencijos, aiškinančios Konvencijos 10 straipsnio nuostatas akivaizdu, kad teisė į saviraišką ir teisė į kultūrą apima ir tokias saviraiškos formas, kurios gali būti nepriimtinos absoliučiai daugumai visuomenės narių ar institucijų. Todėl kyla pagrįstų abejonių, ar toks atsisakymo leisti organizuoti renginį (nepritarti renginiui) pagrindas kaip galima neigiama visuomenės reakcija ar pasipriešinimas, nevertinus kitų aplinkybių, tokių kaip atlikėjo pažiūros ar skleidžiamos informacijos turinys, apskritai gali būti teisėtas ir neprieštaraujantis aukštesnės galios teisės aktams.

9. Apibendrinus tai, kas išdėstyta pirmiau, spręstina, kad Savivaldybės pasirinktas veikimo būdas (nepritarimas renginiui – Grupės Koncertui) nebuvo tinkamai ir pakankamai motyvuotas, Savivaldybės vertinimas Grupės veiklos (šiuo atveju – Koncerto) atžvilgiu nebuvo objektyvus – jis paremtas tik kai kurių asmenų neigiama nuomone ir abstrakčiu siekiu išvengti konfliktinių situacijų, galimos konfliktinės situacijos iš esmės buvo siejamos ne su pačios Grupės veikla, atliekamų dainų turiniu ar kontekstu, bet su viena iš Grupės pasirinktų vartoti kalbų. Savivaldybė neįrodė, kad buvo reali viešosios tvarkos sutrikdymo grėsmė. Taigi, šiuo atveju Savivaldybės sprendimas nepritarti (neleisti) Grupės pasirodymui – Koncertui buvo nepakankamai motyvuotas, nepagrįstas faktinėmis aplinkybėmis ir nelaikytinas atitinkančiu proporcingumo principą.

Savivaldybės administracijos (Viešosios tvarkos grupės) faktiškai taikoma praktika, kuri be kita ko nenumatyta Taisyklėse, kai Atsakymu (administraciniu sprendimu) buvo nepritarta Pranešime nurodytam renginiui, iš esmės nukrypta nuo renginio, kaip taikaus susibūrimo, teisėtumo prezumpcijos, be to, nėra aišku, kuo remiantis sprendžiama dėl atitikimo nurodytiems renginio teisėtumo kriterijams. Savivaldybei teikiama rekomendacija dėl Taisyklių tikslinimo.

Dėl pirmiau nurodytų priežasčių konstatuotina, kad, Savivaldybė pažeidė Pareiškėjo teisę į gerą viešąjį administravimą, nepagrįstai ir neproporcingai suvaržė jo teisę į saviraiškos laisvę neužtikrindama galimybės viešai atlikti muzikos kūrinį rusų kalba be tinkamo pagrindimo, taip sudarydama prielaidas nepaisyti tautinių mažumų teisių, neproporcingai apribojo taikų susibūrimų laisvę ir tuo nepaisė konstitucinio

principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, todėl vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIŲ SPRENDIMAS

10. Vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolieriai nusprendžia

UAB „Skrilis“ skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su sprendimu atsisakyti pritarti planuojamam Grupės Koncertui, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIŲ REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 ir 17 punktais, Seimo kontrolieriai *Vilniaus miesto savivaldybės merui* rekomenduoja:

11.1. atkreipti dėmesį į pateiktas išvadas, susijusias su Atsakymo nepakankamu motyvavimu ir nepagrįstu ribojimų taikymu, imtis teisinių ir (ar) organizacinių priemonių, kad ateityje asmenims teikiami atsakymai atitiktų išsamumo principą ir būtų pagrįsti faktiniais duomenimis, o sprendimai riboti žmogaus teises ir laisves būtų priimami įvertinus jų proporcingumą ir būtinumą;

11.2. atsižvelgiant į tai, kad Taisyklėse nėra išsamiai aprašyta (detalizuota) nei asmenų pateiktų pranešimų dėl numatomo organizuoti renginio nagrinėjimo tvarka, nei Taisyklių 24.17 punkte bei Nuostatų 9.2.4 punkte nurodytų aplinkybių (sąlygų) vertinimo pagrindai, kriterijai, spręsti dėl Taisyklių ir Nuostatų tikslinimo:

- Taisyklėse detalizuoti atsakymų (ypač sprendimų, kuriais pranešimui apie organizuojamą renginį nepritariama) priėmimo ir teikimo asmenims tvarką;

- Taisyklėse ir Nuostatuose detalizuojant įstatymais įtvirtintą teisinį reguliavimą bei atsižvelgus į teismų formuojamą praktiką dėl asmenų teisių ribojimo, apibūdinti atvejų, kai organizuojamam renginiui nepritariama, neišduodamas leidimas, nustatymo ir vertinimo tvarką, pvz. nustatyti požymius ar kriterijus, pagal kuriuos būtų galima pagrįsti Taisyklėse ir Nuostatuose nurodytų atvejų (sąlygų, aplinkybių) taikymą konkrečiam numatomam organizuoti renginiui, kuomet renginiui nepritariama.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriams turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti Pareiškėją ir Seimo kontrolierius (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolieriams pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė

Seimo kontrolierius
Radčenko

Aleksandr

SKUNDE PATEIKTA INFORMACIJA

Pareiškėjas su Skundu pateikė Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2026 m. birželio 19 d. raštą Nr. A51-108670/26 (Raštas), kuriuo atsakoma į Pareiškėjo pranešimą (Savivaldybėje registruota 2026 m. birželio 6 d., reg. Nr. E286-121/26):

„Vilniaus miesto savivaldybės administracija gavo Jūsų pranešimą [...] apie lauko kavinėje priešais pastatą Gedimino pr. 2A 19-22 val. planuojamą grupės „Loud Fish“ koncertą.

Tvarkymo ir švaros taisyklės, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. 1-326 (2023 m. gruodžio 13 d. sprendimo Nr. 1-328 redakcija) „Dėl Tvarkymo ir švaros taisyklių tvirtinimo“, (toliau - Taisyklės) reglamentuoja renginių organizavimą Savivaldybės teritorijoje, išskyrus Taisyklių 21 punkte nustatytas išimtis.

Taisyklių 24 punktas numato atvejus, kuomet leidimo organizuoti renginį viešojoje vietoje nereikia. 24.17 Taisyklių papunktis numato, kad renginiui leidimo organizuoti renginį viešojoje vietoje nereikia, jei renginio organizatorius Taisyklių nustatyta tvarka pateikia pranešimą ir renginio metu „nekils riaušės arba toks renginys pagal savo pobūdį nesukels neigiamos visuomenės reakcijos ar pasipriešinimo.“

Kaip žinote grupės „Loud Fish“ atlieka muzikinius kūrinius rusų kalba. Nors minėta kalba šalyje nėra draudžiama, tačiau atsižvelgiant į tebesitęsiantį Rusijos karą prieš Ukrainą, su tuo susijusias visuomenės nuotaikas ir jautrų geopolitinį kontekstą, renginiai rusų kalba sulaukia reikšmingo visuomenės dėmesio ir prieštaravimų.

Grupės „Loud Fish“ pasirodymai 2026 m. gegužės mėnesį tiek Gatvės muzikos dienos renginyje, tiek vėliau Gedimino prospekte sukėlė neigiamą visuomenės reakciją. Savivaldybės administracija gavo gyventojų paklausimų ir skundų, kuriuose buvo išreikštas pasipriešinimas dėl šios grupės pasirodymų Vilniaus miesto viešosios erdvės. Visuomenės pasipriešinimas matomas ir iš viešojoje erdvėje esančių žiniasklaidos straipsnių ir socialiniuose tinkluose, kur išreikštas nepritarimas grupės „Loud Fish“ pasirodymams viešosiose vietose

(<https://www.tv3.lt/naujiena/zmones/vilniaus-sirdyje-soka-sukelusios-viesai-atliekamos-damos-rusu-kalba-sukele-pasipiktinimo-banga-n1523261>

<https://zmones.15min.lt/naujiena/rusiskos-dainos-vilniaus-centre-sukele-pykeio-audra-pasisake-andrius-mamontoyas-Ye5KKr9E5bk>

<https://www.lrytas.lt/zmones/muzika/2026/05/27/news/rusu-kalba-skambejusios-dainos-vilniaus-centre-jpljeske=zmomu-jtuzj-sureagavo-jr-a-mamontoyas-42596093>).

Neigiama visuomenės reakcija ir pasipriešinimas renginiui, kaip nurodo Taisyklių 24.17 papunktis, šiuo atveju jau yra pasireiškusi ankstesnių grupės „Loud Fish“ analogiškų pasirodymų metu, todėl siekdama išvengti galimų konfliktinių situacijų ir neigiamos visuomenės reakcijos ar pasipriešinimo, Savivaldybės administracija negali pritarti Jūsų 2026 m. birželio 26 d. organizuojamam grupės „Loud Fish“ koncertui viešojoje erdvėje. Siūlome šios grupės pasirodymus organizuoti uždaroje vietoje.

Jei turite pagrįstų prieštaravimų ir manote, kad atsakymas turėtų būti peržiūrėtas, per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos šis atsakymas gali būti skundžiamas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui (Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius), Lietuvos administracinių ginčų komisijai (A. Goštauto g. 12-100, LT-01108 Vilnius) ar

Regionų administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

1. Seimo kontrolierė 2026 m. liepos 8 d. raštu Nr. SE-1744 kreipėsi į Savivaldybę, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2. 2026 m. rugpjūčio 13 d. Seimo kontrolierė gavo Savivaldybės atsakymą Nr. 1D-2056 (Savivaldybėje registruota 2026-08-12 Nr. A51-135762/26, Atsakymas):

2.1. „Pareiškėjo pranešimas Savivaldybėje gautas 2026 m. birželio 6 d. ir užregistruotas Nr. E286-121/26 (pridedama). Pranešimas buvo nagrinėjamas pagal Tvarkymo ir švaros taisyklės, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. 1-326 (2023 m. gruodžio 13 d. sprendimo Nr. 1-328 redakcija) „Dėl Tvarkymo ir švaros taisyklių tvirtinimo“, (toliau – Taisyklės).“

2.2. „Taisyklės reglamentuoja renginių organizavimą Savivaldybės teritorijoje, išskyrus Taisyklių 21 punkte nustatytas išimtis. Taisyklių 21.2 papunktyje numatyta, kad Taisyklės netaikomos renginiams, organizuojamiems fiziniam ar privačiam juridiniam asmeniui (asmenims) priklausančioje ar teisėtai valdomoje teritorijoje.“

Bendruosius mažmeninės prekybos ir paslaugų teikimo Savivaldybės teritorijos viešosiose vietose reikalavimus, taip pat ir lauko kavinėse, reglamentuoja Prekybos viešosios vietose taisyklės, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2013 m. liepos 10 d. sprendimu Nr. 1-1312 „Dėl Prekybos viešosiose vietose taisyklių tvirtinimo“. Prekybos viešosios vietose taisyklių 4.1 papunktyje viešoji vieta apibrėžiama kaip „Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje esanti savivaldybei ar valstybei nuosavybės teise priklausanti ar patikėjimo teise valdoma teritorija (išskyrus išnuomotą ar perduotą naudotis teritoriją), kurioje teikiamos paslaugos, taip pat vykdoma prekyba nuo (iš) laikinųjų prekybos įrenginių, kioskų paviljonų, prekybai pritaikytų automobilių ar priekabų, lauko kavinų“. Prekybos viešosios vietose taisyklių nustatyta tvarka išduodamas leidimas prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose, šiuo atveju lauko kavinėje, suteikia teisę asmeniui verstis mažmenine prekyba ar teikti paslaugas konkrečioje Savivaldybės teritorijos viešojoje vietoje, bet nepakeičia teritorijos teisinio statuso. Pareiškėjui buvo išduoti leidimai prekiauti (teikti paslaugas) Savivaldybės teritorijoje esančioje lauko kavinėje, bet neišnuomota ar kitaip teisiškai neperduota valdyti teritorija. Atsižvelgiant į tai, renginiams, organizuojamiems šioje lauko kavinėje, buvo taikomi Taisyklėse numatyti renginių organizavimo reikalavimai.“

2.3. „Pranešimus apie renginius nagrinėja Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos grupė, kuriai priskirta atitinkamos administracinės paslaugos vykdymo funkcija. Taisyklių 23 ir 24 punktai numato supaprastintą renginių organizavimo tvarką, kai atskiro leidimo organizuoti renginį nereikia, jeigu renginys atitinka numatytas sąlygas ir yra nustatyta tvarka pateiktas pranešimas. Taisyklių 31 punkte nustatyta, kad Taisyklių 23, 24 ir 26 punktuose nenumatytais atvejais renginio organizatorius privalo gauti leidimą organizuoti renginį, tokiu atveju prašymą leisti organizuoti renginį nagrinėja Savivaldybės mero sudaryta Renginių derinimo komisija“.

2.4. „Taisyklių 22.5 papunktis numato, kad vien tik muzikos grojimas gatvėje ar prie prekybos, paslaugų teikimo vietos nėra renginys. Taisyklių 5.7 papunktis numato, kad renginiu laikoma „koncertas, festivalis, <...> ar kitas tam tikrą laiką trunkantis asmens organizuotas žmonių susibūrimas viešojoje vietoje iš anksto nustatytu laiku, skirtas

kultūriniais, sporto, verslo, socialiniams ar kitiems poreikiams tenkinti“, o 5.7.1 papunktyje koncertas apibrėžiamas kaip renginys, kuriame elektros energiją naudojančia garso atkūrimo ir (ar) stiprinimo įranga viešai atliekama muzika.

Pareiškėjas Savivaldybei pateiktame pranešime nurodė, kad planuoja organizuoti koncertą, kurio metu pasirodys muzikos grupė „Loud Fish“ (toliau - Grupės), nurodė konkretų koncerto laiką ir vietą, planuojamą dalyvių skaičių - 150 žmonių, renginio tikslą. Savivaldybė, kvalifikuodama Pareiškėjo nurodytą veiklą kaip renginį, rėmėsi ne vien tuo, kad būtų atliekamos dainos, bet visuma Pareiškėjo pateiktų duomenų - veiklos pavadinimu, iš anksto nustatyto laiku, trukme, programa, nurodytu dalyvių skaičiumi ir aplinkybe, kad pati veikla buvo deklaruojama kaip koncertas. Jeigu faktiškai būtų atliekama tik muzika kaip įprastinės lauko kavinės veiklos dalis, nesiekiant organizuoti žmonių susibūrimo ir nesukuriant Taisyklių 5.7 punkte nurodytų renginio požymių, tokia veikla pagal Taisyklių 22.5 papunktį nebūtų laikoma renginiu..“

2.5. „Savivaldybė 2026 m. birželio 19 d. atsakyme Nr. A51-108670/26 Pareiškėjui pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai nedraudžia atlikti muzikos kūrinių rusų kalba. Taisyklėse nėra nustatyta nuostata, draudžianti muzikos atlikimą rusų ar kita kalba. Rusų kalba buvo viena iš faktinių aplinkybių, į kurią buvo atsižvelgta vertinant galimą visuomenės reakciją konkrečiai dėl šio koncerto“.

2.6. „Savivaldybė nėra nustačiusi bendro draudimo Grupei ar kitiems atlikėjams pasirinkti muzikos atlikimo vietą. Savivaldybės siūlymas grupės pasirodymus organizuoti uždaroje patalpose nebuvo ir nėra laikytinas bendru draudimu Grupei koncertuoti viešose vietose.“

2.7. „Taisyklių 24.17 papunktis nustato, kad vienas iš leidimo nereikalaujančiam renginiui taikomų kriterijų yra tai, kad renginio metu nekils riaušės arba toks renginys pagal savo pobūdį nesukels neigiamos visuomenės reakcijos ar pasipriešinimo. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nustatyta savivaldybių savarankiškoji funkcija - dalyvauti ir bendradarbiauti užtikrinant viešąją tvarką ir kuriant bei įgyvendinant nusikaltimų prevencijos priemones, užtikrinti švarą ir tvarką viešosiose vietose. Taisyklės priimtos įgyvendinant Savivaldybei įstatymų priskirtą kompetenciją. Minėtas Taisyklių papunktis savaime nenustato draudimo organizuoti renginį dėl jo dalyvių pažiūrų, tautybės, kalbos ar muzikos turinio. Jo paskirtis – nustatyti viešosios tvarkos ir kitų asmenų teisių apsaugos kriterijų, taikomą vertinant renginio organizavimo sąlygas.“

2.8. „Ankstesnių Grupės pasirodymų metu viešosios tvarkos pažeidimų nebuvo užfiksuota.“

2.9. „Pranešimus apie renginius nagrinėja Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos grupė. Savivaldybės turimais duomenimis, 2026 m. gegužės mėnesį Grupė pasirodė Vilniaus viešosiose erdvėse, įskaitant Gatvės muzikos dienos renginį ir vėlesnį pasirodymą Gedimino prospekte. Po Grupės pasirodymų Savivaldybės administracija gavo gyventojų paklausimų ir skundų, kuriuose buvo išreikštas pasipriešinimas dėl šios grupės pasirodymų Vilniaus miesto viešosios erdvėse (pridedame nuasmenintą skundą ir paklausimus).

Šias aplinkybes patvirtina ir viešai paskelbta informacija:

(<https://www.tv3.lt/naujiena/zmones/vilniaus-sirdyje-soka-sukelusios-viesai-atliekamos-dainos-rusu-kalba=sukele2pasipiktinimo2banga-n1523261>

<https://zmones.15min.lt/naujiena/rusiskos-dainos-vilniaus-centre-sukele-pykcio-andriaus-mamontovas-Ye5KKr9E5bk>

<https://www.lrytas.lt/zmones/muzika/2026/05/27/news/rusu-kalba-skambejusios->

dainos-vilniaus- centre-iplieske-zmoniu-ituzi-sureagavo-ir-a-mamontovas-42596093

<https://www.delfi.lt/veidai/zmones/pamate-kas-laisvai-vyksta-vilniaus-sirdyje-liko-sokiruoti-jums- cia-normalu-120255645>).

Vertindama Pareiškėjo pranešimą Savivaldybė atsižvelgė į tai, kad nors rusų kalba šalyje nėra draudžiama, tačiau atsižvelgiant į tebesitęsiantį Rusijos karą prieš Ukrainą, su tuo susijusias visuomenės nuotaikas ir jautrų geopolitinį kontekstą, renginiai rusų kalba sulaukia reikšmingo visuomenės dėmesio ir prieštarašimų. Taip pat ankstesni minėti Grupės pasirodymai iš tiesų buvo sukėlę neigiamą visuomenės reakciją ir pasipriešinimą, todėl siekdama išvengti galimų konfliktinių situacijų ir neigiamos visuomenės reakcijos ar pasipriešinimo ir vadovaudamasi Taisyklių 24.17 papunkčiu Savivaldybės administracija nepritarė Grupės pasirodymui pranešime nurodytoje vietoje ir laiku“.

2.10. „Savivaldybėje gautas tik vienas Pareiškėjo kreipimasis dėl Grupės pasirodymo organizavimo, pranešimas gautas 2026 m. birželio 6 d., registracijos Nr. E286-121/26. Pranešėjui buvo atsakyta 2026 m. birželio 19 d. raštu Nr. A51-108670/26“

2.11. „Savivaldybė nėra gavusi duomenų dėl Pareiškėjo kreipimosi į teismą dėl skunde dėstomų aplinkybių“.

3. Su Atsakymu pateikta::

3.1. Savivaldybės raštas (1 priedo 1 punktas).

3.2. Pareiškėjo pranešimas apie organizuojamą renginį:

„Renginio pradžia: 2026-06-26 19:00

Renginio pabaiga: 2026-06-26 22:00;

Renginio vieta: Lauko kavinėje priešais Gedimino pr. 2A pastatą;

Renginio tikslas: Suteikti galimybę pasirodyti jaunai muzikantų grupei bei pristatyti jų kūrybą miesto gyventojams, svečiams ir lauko kavinės lankytojams;

Renginio forma: Koncertas;

Dalyvių skaičius 150;

Renginio programa ir apibūdinimas: Muzikinių kūrinių atlikimas nuo maždaug 19:10 val. iki 21:55 val.;

Kita informacija: Loud Fish“ – Vilniuje gyvenančių muzikantų grupė, išpopuliarėjusi gatvės koncertais ir koverių pasirodymais įvairiomis kalbomis. Jie aktyviai koncertuoja Lietuvoje ir už jos ribų, o jų energingi pasirodymai sulaukia didelio dėmesio tiek gyvai, tiek socialiniuose tinkluose. Planuojama dainuoti ne tik rusų ir lietuvių, bet ir lenkų, ukrainiečių, baltarusių grupių ir atlikėjų, nepritariančių karui repertuarą. Užtikrinsiu, kad renginio metu nebūtų kurstoma nesantaika ir diskriminacija tautybės, rasės, seksualinės orientacijos, tikėjimo ar kitais Lietuvos Respublikos įstatymais saugomais pagrindais, nebus keliama grėsmė valstybės ir (ar) visuomenės saugumui, viešajai tvarkai, žmonių sveikatai ir (ar) gyvybei bei nebus atliekami kiti teisės aktams prieštaraujantys veiksmai“.

3.3. Gyventojų pranešimai, gauti Savivaldybės el. paštu, paskyroje Facebook, <https://tvarkaumiesta.lt/>:

3.3.1. „2026-05-25 Nr. E938-13508/26; Pranešimo tipas: Triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių pažeidimas Gedimino pr. 2A, Vilnius, 01103 Vilniaus m. sav., Lietuva“:

„2025-05-23 Gedimino pr. vakare arčiau Katedros koncertavo ilgai Loud Fish grupė RUSIŠKAI. Ši grupė, kiek man yra žinoma, yra prorusiška. Buvo nemažai žmonių aplinkui, kurie plojo, rėkavo kartu su kontraversiška grupe. Man buvo nemalonu eiti Lietuvoje, Vilniaus

centre ir girdėti rusišką koncertą.

Ar buvo duotas jiems leidimas koncertuoti Jei buvo, kodėl Jei ne, kokių imsitės priemonių dėl nelegalaus koncerto. Ačiū.“

3.3.2. „2026 m. gegužės 27 d., Tema: Delfi klausimai dėl Gatvės muzikos dienos pasirodymo rusų kalba“

„norėčiau pasiteirauti dėl Gatvės muzikos dienos metu Vilniaus centre vykusio grupės „Loud Fish“ pasirodymo rusų kalba. Atsižvelgiant į dabartinį geopolitinį kontekstą, Rusijos vykdomą karą Ukrainoje bei jautrią situaciją Lietuvoje, daliai visuomenės toks viešas pasirodymas miesto reprezentacinėje erdvėje sukėlė neigiamų reakcijų ir klausimų.

Norėčiau paklausti: Ar šiam pasirodymui buvo išduotas oficialus savivaldybės leidimas? Ar Gatvės muzikos dienos organizatoriai ir savivaldybė turi aiškias gaires dėl viešai atliekamo turinio miesto erdvėse? Ar vertinama kalbinė ir kultūrinė renginių pusė, kai pasirodymai vyksta jautriame geopolitiniame kontekste? Kokia yra savivaldybės pozicija dėl rusiškos muzikos atlikimo reprezentacinėse Vilniaus vietose karo Ukrainoje metu.“

3.3.3. „Kaip tai yra leidžiama?????? Dainos r*sų kalba Vilniaus centre! Ir dar kiek susižavėjusių komentaruose! Negaliu patikėti, kad tai vyksta, prašau, darykite kažką.“

3.3.4. „?????? Kodėl tai yra leidžiama??????“

3.4. nuorodos į 2026 m. gegužės 27 d. straipsnius dienraščiuose tv3.lt, Lrytas.lt; 15min/žmonės.lt; Delfi.lt, kuriuose parodomos gyventojų įvairios reakcijos socialiniuose tinkluose į Grupės atliekamas dainas: „Sostinėje jų dainos skambėjo rusų kalba, o dėl to pasipiktinimą reiškė nemaža dalis žmonių“, „pasipylė neigiami komentarai dėl rusiškai atliekamos muzikos“, „Žmonės neslėpė pasipiktinimo, kad šių dienų kontekste viešai atliekamos dainos šalies agresorės kalba“, „Dainos rusų kalba Vilniaus gatvėse kažkaip nemaloniai nuteikia. Aišku, kad šie muzikantai nieko bendro su Rusijos agresija neturi, bet jie dainuoja ta kalba, kurios tauta padarė labai daug blogo lietuvių ir daugeliui kitų tautų“, „Nors daugiausia dėmesio sulaukė jų atliekamos rusiškos dainos, grupės repertuaras kur kas įvairesnis“, „Tačiau yra nemažai komentarų, kuriuose atlikėjai ne kritikuojami, bet ir jais mandagiai žavimasi“.

3.5. Pareiškėjui 2026 m. balandžio 13 d. išduoti leidimai prekiauti (teikti paslaugas) Nr. A486E-312/26, Nr. A486E-313/26, Nr. A486E-314/26, nuo 2026 m. gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d., teritorijoje adresu Gedimino pr. 2A, Vilniuje, ir nurodytoje schemose Nr. 2024/33, Nr. 2024/59, Nr. 2024/76.

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

1. Kultūros politikos pagrindų įstatymo:

3 straipsnis „Kultūros politikos tikslas ir pagrindiniai uždaviniai“:

2 dalis. Kultūros politikos pagrindiniai uždaviniai:

1) sudaryti sąlygas realizuoti žmogaus kultūrinės teisės ir laisvės; [...];

3) skatinti kultūros įvairovę, puoselėti Lietuvos etnografinių regionų [...] kultūrinį savitumą;

3 straipsnis „Kultūros politikos principai“: „Kultūros politika formuojama ir įgyvendinama remiantis šiais principais: [...]

3) įvairovės. Kultūros politiką formuojantys ir įgyvendinantys subjektai ir kultūros dalyviai, siekdami kultūros politikos tikslų, skatina kultūros raiškos įvairovę, sudaro sąlygas pažinti skirtingus Lietuvos ir užsienio kultūros reiškinius, taikyti įvairius inovatyvius ir efektyvius kūrybos ar dalyvavimo kultūroje būdus, ieškoti kūrybiškų sprendimų;

4) pagarbos žmogaus kūrybai. Kultūrą kuria žmonės, o informacinės technologijos, dirbtinis intelektas ir kitos techninės ar skaitmeninės priemonės yra kūrybos įrankiai, galintys suteikti naujų galimybių ir kūrybos formų;

5) kultūros prieinamumo. Visiems Lietuvos Respublikos gyventojams sudaromos vienodos sąlygos dalyvauti kultūroje;

6) kultūros tarptautiškumo. Kultūros politikos sprendimai priimami siekiant nuolatinio Lietuvos kultūros santykio su kitų valstybių kultūromis, užtikrinančio kultūros įvairovę, kūrybišką atsinaujinimą ir stiprinančio tarptautinį Lietuvos kultūros konkurencingumą; [...]

8) savitumo. Kultūros politikos sprendimai priimami siekiant išsaugoti ir puoselėti unikalius Lietuvos nacionalinės kultūros aspektus, nulemtus Lietuvos kultūrinių, istorinių, geografinių, etninių, socialinių, religinių, politinių ir kitų aplinkybių.

2. Tautinių mažumų įstatymo:

3 straipsnis „Pagrindiniai tautinėms mažumoms priklausančių asmenų teisių ir laisvių apsaugos principai“: Siekiant užtikrinti tautinėms mažumoms priklausančių asmenų teises ir laisves vadovaujamosi šiais principais:

1) teisių nedalumo – tautinėms mažumoms priklausantiems asmenims suteikiamos kultūrinės, pilietinės, politinės, socialinės ir ekonominės teisės yra vienodai gerbiamos, svarbios ir glaudžiai susijusios;

2) kultūrinės įvairovės skatinimo – užtikrinama pagarba tautinių mažumų kultūriniam ir kalbiniam savitumui, skatinant tarpkultūrinį bendradarbiavimą ir sudarant galimybes kiekvienam tautinei mažumai priklausančiam asmeniui išsaugoti ir plėtoti savo tautinę tapatybę;

3) derinimo ir bendradarbiavimo – priimant ar keičiant teisės aktus arba priimant sprendimus, susijusius su tautinių mažumų teisėmis, konsultuojamasi su tautinės mažumos vienijančiomis organizacijomis, nevyriausybinėmis ar kitomis organizacijomis, veikiančiomis tautinių mažumų teisių įgyvendinimo srityje;

4) lygių galimybių – tautinėms mažumoms priklausantys asmenys, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų

ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, turi teisę į apsaugą nuo diskriminacijos.

6 straipsnis. Teisė vartoti tautinės mažumos kalbą

1 dalis Kiekvienas tautinei mažumai priklausantis asmuo turi teisę laisvai ir nevaržomai, privačiai ir viešai, žodžiu ir raštu vartoti savo kalbą.

3. Vietos savivaldos įstatymo:

4 straipsnis „Vietos savivaldos principai“: Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 5) *teisėtumo*. Savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais; [...] 7) *savivaldybės bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo*. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai savivaldybės bendruomenės interesais neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių; [...] 11) *reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę*. Savivaldybės institucijos ir įstaigos įstatymų nustatyta tvarka pagal kompetenciją privalo įvertinti ir motyvuotai atsakyti savivaldybės gyventojams ar jų atstovams į jų pateiktus pasiūlymus; 12) *žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo*. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių; [...].“

6 straipsnis „Savarankiškosios savivaldybių funkcijos“: Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos: [...] 34) dalyvavimas, bendradarbiavimas užtikrinant viešąją tvarką, kuriant ir įgyvendinant nusikaltimų prevencijos priemones; [...] 36) [...] švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimas; [...].“

15 straipsnio „Savivaldybės tarybos kompetencija“ 2 dalis „Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija: 28) taisyklių, už kurių pažeidimą atsiranda administracinė atsakomybė, ir kitų taisyklių tvirtinimas.“

4. Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“: „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“:

5 dalis: „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

- 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas;
- 2) administracinio sprendimo data;
- 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris;
- 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos;

5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės;

6) administracinio sprendimo motyvai;

7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką;

8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.“

11 straipsnio „Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas“ 1 dalis: „Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

5. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) 45 punktas: „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį“.

6. Tvarkymo ir švaros taisyklių (Taisyklės), patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2023 m. gruodžio 13 d. Nr.1-328 sprendimu (Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2026 m. gegužės 13 d. sprendimu Nr. 1-1839 Taisyklės papildytos 24.16, 24.17 punktais):

5 punktas: „Taisyklėse vartojamos sąvokos: [...] 5.7. renginys – koncertas, festivalis, šventė, ceremonija, minėjimas, paroda, eitynės, varžybos, mugė, reklaminė, pramoginė, socialinė, meninė ar kitokio pobūdžio akcija, reklamų ir vaizdo klipų filmavimas, fotosesija ar kitas tam tikrą laiką trunkantis asmens organizuotas žmonių susibūrimas viešojoje vietoje iš anksto nustatytu laiku, skirtas kultūriniais, sporto, verslo, socialiniams ar kitiems poreikiams tenkinti. Renginiais nelaikomi susirinkimai, organizuojami pagal Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymą, asmeninio pobūdžio žmonių susibūrimai (vestuvės, krikštynos, gimtadieniai, mergvakariai, bendraturčių susirinkimai ir pan.), meninių ar kitokio pobūdžio instaliacijų, parodų, skulptūrų, mažosios architektūros ar miesto puošybos objektų, čiuožyklų įrengimas. Renginiai pagal pobūdį skirstomi:

5.7.1. koncertai – renginiai, kuriuose elektros energiją naudojančia garso atkūrimo ir (ar) stiprinimo įranga viešai atliekama muzika; [...]“

21 punktas. „Taisyklėse numatyta renginių organizavimo tvarka taikoma viešosiose vietose organizuojamiems ir vykstantiems renginiams, išskyrus:

21.1. renginius uždaroje patalpose ir susirinkimus, organizuojamus Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymo nustatyta tvarka; [...]“

23 punktas „Leidimo organizuoti renginį nereikia, jei renginio organizatorius, turintis Savivaldybės administracijos išduotą leidimą prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki renginio pradžios pateikia Savivaldybės mero patvirtintos formos pranešimą apie organizuojamą renginį ir renginį organizuoja su Savivaldybės administracija suderintame prekybos (paslaugų teikimo) viešojoje vietoje plote.“

24 punktas. „Leidimo organizuoti renginį nereikia, jei renginio organizatorius ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki renginio pradžios pateikia Savivaldybės mero patvirtintos formos pranešimą apie organizuojamą renginį ir: [...] 24.16. renginio metu nebus pažeistas valstybės, visuomenės ar kelių eismo dalyvių saugumas, viešojo tvarka,

žmonių sveikata ar dorovė, kitų asmenų teisės ar laisvės, nebus propaguojamas ar skatinamas nusikalstamas, nežmoniškas elgesys, nebus palaikomas ar pateisinamas smurtas ar kita neteisėta veika; 24.17. renginio metu nekils riaušės arba toks renginys pagal savo pobūdį nesukels neigiamos visuomenės reakcijos ar pasipriešinimo.“

31 punktas „Taisyklių 23, 24 ir 26 punktuose nenumatytais atvejais renginio ar filmo filmavimo organizatorius privalo gauti ir rengdamasis renginiui ar filmo filmavimui ir viso renginio ar filmo filmavimo metu jo vietoje turėti leidimą organizuoti renginį ar leidimą filmuoti filmą.“

33 punktas „Jei planuojamas renginys neatitinka Taisyklių 23, 24 ir 32 punktuose nustatytų reikalavimų, prašymus leisti organizuoti renginius nagrinėja Savivaldybės mero sudaryta Renginių derinimo komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi Savivaldybės mero patvirtintais Renginių derinimo komisijos nuostatais. [...]“

36 punktas „Renginių organizatoriai tinkamai užpildytą ir pasirašytą Savivaldybės mero patvirtintos formos prašymą leisti organizuoti renginį privalo pateikti registruoti Savivaldybės administracijai arba naudodamiesi Savivaldybės elektroninių paslaugų teikimo sistema ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų iki renginio organizavimo dienos. [...]“

40 punktas „Į komisijos posėdžius kviečiami dalyvauti renginių organizatoriai.“

7. Renginių organizavimo komisijos nuostatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės mero 2023 m. spalio 31 d. potvarkiu Nr. 22-204/23 (Nuostatai):

6 punktas „Komisija posėdžiuose nagrinėja renginių organizatorių prašymus leisti organizuoti renginius. Prireikus nagrinėjant prašymus dalyvauja renginių organizatoriai ar jų atstovas, tačiau jiems neatvykus prašymas nagrinėjamas įprasta tvarka.“

9 punktas „Komisija, išnagrinėjusi prašymą ir kitus dokumentus, gali: 9.1. pritarti renginio organizavimui (prireikus su komisijos reikalavimais); 9.2. nepritarti renginio organizavimui: 9.2.1. jei renginio metu gali būti pažeistas valstybės, visuomenės ar kelių eismo dalyvių saugumas, viešoji tvarka, žmonių sveikata ar dorovė, kitų asmenų teisės ar laisvės, propaguojamas ar skatinamas nusikalstamas, nežmoniškas elgesys, palaikomas ar pateisinamas smurtas ar kita neteisėta veika; [...] 9.2.4. jei renginio metu gali kilti riaušės arba toks renginys pagal savo pobūdį gali sukelti neigiamą visuomenės reakciją ar pasipriešinimą, arba yra gauta duomenų ar kita informacija dėl galimų pažeidimų; [...]“

10 punktas „Jei komisija pritaria renginio organizavimui, sekretorius rengia leidimo organizuoti renginį ar leidimo filmuoti filmą projektą.“

11 punktas „Jei komisija nepitaria renginio organizavimui, sekretorius, atsižvelgdamas į komisijos sprendimą ir argumentus, parengia ir išsiunčia renginio organizatoriui atsakymą.“

12 punktas „Komisija turi teisę prašyti renginio organizatorių papildyti ar patikslinti prašymą.“

13 punktas „Pritarus renginio organizavimui, komisijos posėdžio metu svarstomi klausimai dėl: 13.1. teritorijos renginio metu ir jam pasibaigus sutvarkymo bei šiukšlių dėžių pastatymo; 13.2. biotualetų pastatymo; 13.3. saugos tarnybos reikalingumo; 13.4. greitosios medicinos pagalbos darbuotojų ir (ar) priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų budėjimo renginio metu; 13.5. prekybos ir (ar) paslaugų teikimo bei prekybos alkoholiniais gėrimais; 13.6. eismo ribojimo ar stabdymo renginio metu; 13.7. Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytos vietinės rinkliavos už komercinio renginio organizavimą; 13.8. kiti klausimai, atsižvelgiant į konkretaus renginio aplinkybes.“

14 punktas „ Renginių organizatoriams gali būti keliami Tvarkymo ir švaros taisyklėse, kituose teisės aktuose nustatyti ir kiti komisijos reikalavimai, atsižvelgiant į renginio pobūdį.“

19 punktas „Renginių organizatoriai, negavę leidimo organizuoti renginį, turi teisę apskųsti tokį sprendimą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

TYRIMUI REIKŠMINGA TEISMŲ PRAKTIKA

1. Konstitucinio Teismo praktika:

2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas: „Valstybės tarnybos sistemos, valdžios įstaigų darbas turi būti organizuotas taip, kad į valdžios įstaigas, valstybės tarnautojus kreipęsi žmonės nepatirtų savivalės, piktnaudžiavimo, biurokratizmo, kad jų reikalai būtų nagrinėjami ir sprendžiami nevilkinant [...]“.

2020 m. gruodžio 7 d. nutarimas: „Iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos: draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, be kita ko, poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti santykius, kurie turi būti reguliuojami tik įstatymais.“

2005 m. liepos 8 d. nutarimas“:

„Konstitucinė kultūros samprata yra itin talpi. Ji apima kuo įvairiausias Tautos ir atskirų bendruomenių turimas bei puoselėtinas vertybes – visuomenėje susiklosčiusius elgesio modelius bei normas (įskaitant teisę, papročius ir tradicijas), istorinę patirtį, kalbą, raštiją, institucijas, pasaulėžiūrą bei įsitikinimus ir t. t. [...]. Konstitucija valstybę įpareigoja užtikrinti kultūros laisvę, remti kultūrą, saugoti kultūros paminklus bei vertybes. [...]“

„Kūrybos laisvės imperatyvas yra įtvirtintas ne tik Konstitucijos 42 straipsnyje (inter alia jo 1 dalyje), kituose Konstitucijos straipsniuose (jų dalyse), įtvirtinančiuose žmogaus teises ir laisves, bet ir Konstitucijos preambulės nuostatoje, įtvirtinančioje prigimtine žmogaus ir Tautos teisę laisvai kurti nepriklausomoje Lietuvos valstybėje. [...]. Tad kūrybos laisvė (apimanti kūrybos proceso laisvę ir kūrybos sklaidos laisvę) yra viena iš svarbiausių saviraiškos laisvės, kuri visuotiniu pripažinimu yra viena iš žmogaus prigimtinių laisvių ir kurią įtvirtina, gina bei saugo Konstitucija, apraiškų; kita vertus, saviraiškos laisvės turinys yra platesnis nei kūrybos laisvės ir ja neapsiriboja. Kūrybos laisvė (kaip ir saviraiškos laisvė apskritai) yra neatskiriama susijusi ir su Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtintomis žmogaus teise turėti savo įsitikinimus bei juos laisvai reikšti (įsitikinimų bei jų raiškos laisve) ir laisve ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas (informacijos laisve), kurios savo ruožtu taip pat yra viena su kita tiesiogiai susijusios.“

„[...] įsitikinimų bei jų raiškos laisvė įtvirtina ideologinį, kultūrinį ir politinį pliuralizmą; [...] įsitikinimų raiškos laisvė – tai galimybė savo mintis, pažiūras, įsitikinimus netrukdomai reikšti žodžiu, raštu, ženklais, kitokiais informacijos perdavimo būdais ir priemonėmis; [...]“

„Kūrybos laisvė (kaip ir saviraiškos laisvė apskritai) yra neatskiriama susijusi ir su Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtintomis žmogaus teise turėti savo įsitikinimus bei juos laisvai reikšti (įsitikinimų bei jų raiškos laisve). Konstitucinė kiekvieno žmogaus kūrybos laisvė (apimanti kūrybos proceso laisvę ir kūrybos sklaidos laisvę), kaip jo prigimtine laisvė, suponuoja kiekvieno žmogaus teisę nekliudomai realizuoti savo kūrybinės galias, gebėjimus [...] kūrybos laisvė yra pliuralizmo visuomenėje, visuomenės gyvenimo turiningumo ir įvairovės sąlyga.“

„[...] laisvė turėti įsitikinimus apskritai negali būti ribojama, o laisvę reikšti įsitikinimus galima riboti tik įstatymo nustatyta tvarka ir tik tada, kai yra būtina apsaugoti Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje nurodytas vertybes – žmogaus sveikatą, garbę ir orumą, privatų

gyvenimą, dorovę, ginti konstitucinę santvarką; pagal Konstitucijos 145 straipsnį įsitikinimų raiškos laisvę taip pat galima laikinai apriboti įvedus karo ar nepaprastąją padėtį (Konstitucinio Teismo 2000 m. birželio 13 d. nutarimas).“

„[...] asmens teisės ar laisvės ribojimo pagrįstumą demokratinėje visuomenėje galima vertinti vadovaujantis protingumo ir akivaizdžios būtinybės kriterijais, jis turi atitikti inter alia teisingumo sampratą (Konstitucinio Teismo 1997 m. vasario 13 d., 2000 m. birželio 13 d. nutarimai).“

„Konstitucinė kiekvieno žmogaus kūrybos laisvė (apimanti kūrybos proceso laisvę ir kūrybos sklaidos laisvę), kaip jo prigimtinei laisvė, suponuoja kiekvieno žmogaus teisę nekliudomai realizuoti savo kūrybinės galias, gebėjimus [...] kūrybos laisvė yra pliuralizmo visuomenėje, visuomenės gyvenimo turiningumo ir įvairovės sąlyga.“

„Kūrybos sklaidos laisvė nėra absoliuti; palyginti su kūrybos proceso laisve, Konstitucijoje nustatytos kūrybos sklaidos laisvės ribos yra siauresnės. Kaip konstitucinė informacijos ir įsitikinimų raiškos laisvių samprata neapima konstitucines vertybes iš esmės paneigiančios tariamos laisvės skleisti tokias mintis, pažiūras ir t. t., kuriomis yra kurstoma tautinė, rasinė ar socialinė neapykanta, prievarta bei diskriminacija, asmenys yra šmeižiami arba visuomenė ar atskiri jos nariai yra kitaip dezinformuojami, [...] Valstybė turi konstitucinę pareigą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad būtų galima užtikrinti, jog kūrybos sklaidos laisve nebus dangstomasi siekiant minėtų antikonstitucinių tikslų.“

„[...] pagal Konstituciją kūrybos sklaidos laisvė, kaip ir informacijos laisvė bei įsitikinimų raiškos laisvė, gali būti ribojama įstatymo nustatyta tvarka ir tada, kai yra būtina apsaugoti Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje nurodytas vertybes – žmogaus sveikatą, garbę ir orumą, privatų gyvenimą, dorovę, ginti konstitucinę santvarką (ji inter alia gali būti laikinai apribota įvedus karo ar nepaprastąją padėtį). Tačiau bet kokie kūrybos sklaidos laisvės ribojimai turi būti grindžiami tais pačiais konstituciniais kriterijais, kaip ir kitų pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių ribojimai: šią laisvę riboti galima tik jeigu tai daroma įstatymu, tik jeigu ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus, tik jeigu ribojimais nėra paneigiama šios laisvės prigimtis bei esmė ir tik jeigu yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo.“

2000 m. sausio 7 d. nutarimas:

„Viena vertus, susirinkimo organizatoriai gali laisvai pasirinkti susirinkimo vietą, laiką, tikslą ir būdą. Jei nebūtų šių teisių, netektų prasmės pati susirinkimų laisvė. Drauge susirinkimų organizatoriai privalo imtis priemonių, kad susirinkimas, kaip nustatyta Konstitucijos 36 straipsnio 2 dalyje, nepakenktų valstybės ar visuomenės saugumui, žmonių sveikatai ar dorovei, nepažeistų viešosios tvarkos, kitų asmenų teisių ir laisvių. Savo ruožtu institucija ar pareigūnas, priimdamas sprendimą dėl suderintos susirinkimo vietos, laiko ir formos, turi išsiaiškinti, ar susirinkimas nepakenks valstybės arba visuomenės saugumui, žmonių sveikatai ar dorovei, nepažeis viešosios tvarkos, kitų asmenų teisių ir laisvių. Derindami susirinkimo vietą, ši institucija ar pareigūnas taip pat turi įvertinti, ar ji yra tinkama pačių susirinkimo dalyvių apsaugai užtikrinti“.

„Konstitucija yra vientisas aktas (Konstitucijos 6 straipsnio 1 dalis), todėl susirinkimų laisvė traktuotina ne tik kaip savaiminė demokratijos vertybė, bet ir kaip svarbi garantija, kad bus visavertiškai įgyvendinamos įvairios konstitucinės teisės ir laisvės: piliečių teisė dalyvauti valdant savo šalį (Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalis), jų teisė kritikuoti valstybės

įstaigų ar pareigūnų darbą (Konstitucijos 33 straipsnio 2 dalis), *žmogaus teisė turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti* (Konstitucijos 25 straipsnio 1 dalis), jo teisė ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas (Konstitucijos 25 straipsnio 2 dalis), piliečių teisė laisvai vienytis į bendrijas, politines partijas ar asociacijas (Konstitucijos 35 straipsnio 1 dalis) ir kt. Taigi susirinkimų organizavimas yra vienas iš pilietinio ir politinio veikimo būdų.“

2013 m. gruodžio 12 d. nutarimas:

„[...] susirinkimo organizatoriai gali laisvai pasirinkti susirinkimo vietą, laiką, tikslą ir būdą. Jei nebūtų šių teisių, netektų prasmės pati susirinkimų laisvė, [...] įstatyme gali būti apibrėžtos susirinkimų laisvės įgyvendinimo ribos: sukonkretinti susirinkimų vietas, laiko ir formos reikalavimai, taip pat nustatyta, kokie susirinkimai yra draudžiami.“

2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika:

2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013:

„VAĮ [...] nuostatos įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas [...].“

2013 m. liepos 23 d. nutartis byloje Nr. A-858-2475-13

„[...] susirinkimų laisvė apima teisę rengti taikius susirinkimus, kurie gali erzinti ar įžeisti asmenis, nepritariančius jų skleidžiamoms idėjomis ar reikalavimams, o susirinkimo dalyviai turi turėti galimybę surengti susirinkimą be baimės, kad patirs oponentų fizinį smurtą; ši baimė gali atgrasinti asociacijas ir kitas grupes, palaikančias bendras idėjas ar interesus, nuo atviro nuomonių reiškimo dėl kontraversiškų klausimų, veikiančių visuomenę [...]. [...] garantuodama demokratinį pliuralizmą valstybė turi pozityvias pareigas užtikrinti veiksmingą naudojimąsi taikių susirinkimų teise taip pat ir asmenims, turintiems nepopuliarias pažiūras ar priklausantiems mažumoms [...]; esminė veiksmingo naudojimosi susirinkimų laisve sąlyga yra teisėtumo prezumpcija [...].“

„[...] termino „viešojo tvarka“ neapibrėžtumas negali pateisinti taikių susirinkimų draudimo. Nei hipotetinė viešosios tvarkos pažeidimo rizika, nei visuomenės priešiško buvimas nėra teisėti pagrindai riboti teisę į susirinkimo laisvę [...]. Numatoma saugomoms vertybėms galinti kilti grėsmė turi būti reali, paremta motyvuotomis faktinėmis išvadomis, jos egzistavimą ir dydį privalo įrodyti susirinkimo laisvę ribojantis subjektas, [...]. Ši pareiga (įrodyti grėsmės nebuvimą), atsižvelgiant į Konvencijos nuostatas bei EŽTT praktiką, negali būti perkelta teise į taikių susirinkimų laisvę siekiantiems pasinaudoti asmenims.“

„EŽTT savo praktikoje taip pat ne kartą yra nurodęs, jog tikra ir veiksminga pagarba asociacijos ir susirinkimų laisvei negali būti sumažinta iki valstybės pareigos netrukdyti rengti taikius susitikimus, t. y. įgyvendinant susirinkimų laisvę valstybei kyla ne tik negatyvi pareiga netrukdyti šios laisvės praktiniam įgyvendinimui, tačiau ir pozityvi pareiga užtikrinti realią galimybę pasinaudoti šia laisve. Ši valstybės pareiga ypač svarbi nepopuliarių pažiūrų ar priklausantiems mažumoms asmenims, nes jie yra labiau pažeidžiami.“

„[...] asmens teisė naudotis susirinkimų laisve nesibaigia vien dėl atsitiktinio smurto ar kitokių neteisėtų kitų asmenų veiksmų, jei asmens ketinimai ir elgesys išlieka taikūs <...>. Priešingu atveju būtų paneigta pati teisė į susirinkimų laisvę, o jos įgyvendinimas taptų neįmanomas.“

„Valstybė, įgyvendindama pareigą užtikrinti pusiausvyrą tarp susirinkimų laisve siekiančių pasinaudoti asmenų tokios teisės bei kitų asmenų, kurių teisės ir laisvės organizuojamu susirinkimu galimai bus apribotos, teisių ir laisvių, turėtų užtikrinti galimybę susirinkimo laisve nesinaudojantiems asmenims susirinkimo metu ir vietoje užsiimti norima veikla tiek, kiek tai nesudarytų kliūčių teisės į susirinkimo laisvę įgyvendinimui. Susirinkimų laisvės ribojimas vien siekiant užkirsti kelią galimiems tvarkos pažeidimams ar kitų asmenų teisių įgyvendinimo trikdymui, negali būti laikomas tinkamu minėtos valstybės pareigos įgyvendinimu.“

2026 m. birželio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-811-1188/2026):

„Konstitucijos vientisumas užtikrintinas tinkamai ir proporcingai derinant skirtingus asmenų interesus ir savivaldybių veiklos savarankiškumą, todėl tuo atveju, kai atitinkamus teisinius santykius reguliuojančiame įstatyme nėra nustatyta aiškių konkrečios konstitucijos garantuojamos asmens teisės ribojimo pagrindų, kriterijų, prioritetas tenka ne savivaldybės veiklos savarankiškumui, įtvirtinant tokį kriterijų savo diskreciniu pasirinkimu, bet konstitucijos garantuojamų asmes teisių apsaugai. Atsižvelgus į tai, asmenų teisių ribojimai gali būti nustatyti tik įstatymu, taigi, asmenų teisės ribojančios sąlygos negali būti nustatytos savivaldybės išleistame žemesnės galios teisės akte.“

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	LR Seimo kontrolierių įstaiga 191759894, Gedimino pr. 56, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL SEIMO KONTROLIERIAUS PAŽYMOŠ PATEIKIMO (SKUNDO NR. 5D-2026/2.2-1056)
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-09-30 Nr. SE-2492
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2026-09-30 Nr. A50-36473/26
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Aleksandr Radčenko, Seimo kontrolierius
Sertifikatas išduotas	ALEKSANDR RADČENKO, Lietuvos Respublikos Seimo Kontrolierių įstaiga LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-09-30 10:18:48 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-09-30 12:49:29 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	MD CA, Migracijos departamentas prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2026-05-08 09:14:15 – 2030-05-07 09:14:15
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolita Miliuvienė, Seimo kontrolierė
Sertifikatas išduotas	JOLITA MILIUVIENĖ, Lietuvos Respublikos Seimo Kontrolierių įstaiga LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-09-30 11:53:35 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-09-30 12:49:29 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	MD CA, Migracijos departamentas prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-12-19 09:02:07 – 2029-12-18 09:02:07
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, i.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 11:49:40 iki 2027-12-18 11:49:40
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	1
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	LR Seimo kontrolierių įstaiga 191759894, Gedimino pr. 56, Vilnius
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Seimo kontrolieriaus pažyma dėl skundo Nr. 5D-2026/2.2-1056
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	2026-09-30 Nr. PA-128
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20260928.6
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-09-30 12:49:45)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-09-30 12:49:45 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“